

KATARÍNA GILLEROVÁ

Miluj mě
navždy

motto román



Miluj mě navždy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz



Katarína Gillerová
Miluj mě navždy – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**

KATARÍNA GILLEROVÁ

Miluj mě
navždy

Praha 2019

Přeložila Miluše Krejčová

OBSAH

Nečekané setkání	7
Žluté světlo	22
Vzpomeň si	37
Minulost v nás	50
Báseň	65
Romana	80
Návštěva	99
Rozchody	111
Vzkaz	129
Mrazivé dny	142
Marko	153
Rodina	168
Žárlivost	179
Léto	193
Rozhodnutí	205
Kdo hledá	225
Schody nikam	239
Miluj mě navždy	255

*Tuto knihu věnuju Terce Kyselové za její citlivé srdíčko
a ochotu vyslechnout mě, kdykoli potřebuju.
Seděly jsme kdysi před stejnou maturitní komisí
a s úspěchem zodpovídaly všechny maturitní otázky.
Tehdy jsme netušily, že později nám život položí mnohem
těžší otázky a na některé z nich nebudeme znát odpověď.*

AUTORKA

NEČEKANÉ SETKÁNÍ

Vstoupila jsem do místnosti zalité světlem obrovských lustrů. Na mých tmavomodrých taftových šatech s vlečkou měnily odlesky světla odstín barvy při každém kroku, kterým jsem po manželově boku mířila k slavnostně prostřenému stolu.

Na tenhle ples jsem se těšila jako na žádný jiný. Předcházelo mu rušné období pracovních povinností a jejich úspěšné ukončení, důležité pro to, abych mohla do života vpustit velkou změnu.

Kráčela jsem přes obrovský sál s úsměvem na rtech, netušíc, co mě večer čeká. Vnitřní radost ve mně vyvolala tak intenzivní pocit štěstí, jaký jsem dosud nepoznala. Musela jsem ho vědomě tlumit a nasadit příslušný slavnostní výraz, který se hodil právě pro tuhle společenskou událost.

Ne, nebyl to jen slavnostní pocit z dnešního večera, bylo to i tajemství, jehož majiteli jsme byli pouze my dva. Nejradši bych ho vykřičela do celého světa, ale ještě nebyla vhodná doba. Dneska se chci jenom bavit, smát se a tancovat. Dneska jsem tu proto, abych při tanci vířila na parketu. Abych se radovala ze života. A z toho, co přijde. Usmála jsem se na manžela, který mi jemně stiskl ruku, položenou na jeho předloktí.

Blížili jsme se k našemu stolu, kde už postávala většina manželových kolegů s partnerkami. Vnímala jsem zářící světla, veselou vřavu. Šustot drahých látek. Plesové střevíčky, umělecké účesy. Směs zvláštních vůní. Svět elegance a noblesy. A tehdy se to stalo.

Spatřila jsem ho v levém rohu rozlehlé místnosti. Periferním viděním. Až po pár vteřinách jsem si navzdory od-

vracenému zraku uvědomila, co můj pohled předtím zaregistroval. Nevěřícíně jsem otočila hlavu zpátky tím směrem. Určitě se mýlím! zvolala jsem v duchu. A vysmála se sama sobě. Co by tady dělal? Zrovna tady a teď – taková hloupá náhoda neexistuje!

Existovala. Potvrdil mi to i stažený žaludek. Byl to on! Marko. Moje energie vždy bezpečně našla jeho energii, kterou ke mně nevědomky vysílal. I z té dálky jsem ji vycítila. Tak jako vycítíte nebezpečí, o němž ještě nic nevíte, ale už na vás číhá.

Na těle mi naskočila husí kůže. Přestože byl ke mně otočený zády, neomylně jsem ho poznala. Ta vysoká postava, široká ramena, způsob držení hlavy. Krátké tmavé vlasy. Pootočil se, profil obličeje mi potvrdil, že je to on. Stál ve skupině diskutujících lidí a pozorně naslouchal muži po svém pravém boku. Mezi nimi však postávala mladá žena ve splývavých zlatých šatech a držela v ruce sklenku, do poloviny naplněnou sektem. Srdce v hrudi se mi zastavilo a z tváře mi zmizel úsměv.

„Jdeme poslední,“ poznamenal můj muž se smíchem. „Všichni už tam jsou.“

V panice jsem se snažila soustředit na to, co mi říká. Kdo všichni?

„Z těch, co s nimi budeme u stolu, znám jenom jeden pár,“ přimhouřila jsem oči. Vlastně mi to bylo úplně jedno. Od této chvíle. Od okamžiku, kdy jsem nečekaně spatřila onoho muže v rohu místnosti.

„A ještě jednoho kolegu, toho, co se právě naklání nad stůl,“ připomněl mi. „Peter, pamatuješ si na něj, ne?“

Přikývla jsem. Pamatovala jsem si ho tak matně, že se to ani nepočítá. Jeho partnerka měla dlouhé krémové šaty s velkou mašlí přes ramena. Účes ve tvaru splývavých lokken, končících až těsně nad mašlí, zjemňoval její úzkou tvář.

„Vaším příchodem je náš stůl kompletní,“ pronesl kdo-

si, když jsme konečně došli ke skupince, která na nás čekala. Všichni spolu žertovali, smáli se, měli dobrou náladu, podobně jako před chvílí já.

Netušila jsem, že to pro mě bude takový šok. Myslela jsem si, že ta léta ze mě úplně vymazala všechny city pou-
tající mě k tomu muži, jako to kdysi dokázal zmizík s inkoustem. Že se z mého nitra ztratilo jeho fluidum do nenávratna – a najednou zjišťuju, že to není pravda.

„Emko, seznámím tě se svými novými kolegy,“ obrátil se ke mně manžel. Podíval se na mě a v očích mu zajiskřila hrdost. Vypadala jsem dobře.

Rychle jsem odvrátila zrak od mužské postavy v rohu místnosti a vykouzlila na tváři úsměv. Tibora nedávno v práci přeřadili do nové divize, kterou k nám ze zahraničí přestěhovala mateřská firma. Tento ples byl dobrou příležitostí k seznámení s nimi.

Litovala jsem, že tu nejsme s původní partou. A že tu není moje kamarádka Olina. Její muž Oto zase sedí někde v kamionu a je šťastný, že tu dneska večer nemusí šaškovat ve smokingu.

„Poslední platí první rundu,“ vítali kolegové Tibora. Seznamovací rituál proběhl hladce. Kolem dokola rozesmáté tváře. I ta moje. Nezapamatovala jsem si jediné jméno.

Nakonec jsme se všichni posadili ke stolu a pomalu se rozproudila veselá konverzace. Jeden pár u našeho stolu se určitě seznámil teprve nedávno, vrhali na sebe zamilované pohledy. Až člověk záviděl. Olina by řekla: „Však ono je to jednou přejde.“

Na manželech, kteří seděli přímo proti nám, bylo patrné, že se před plesem pohádali. Snažili se to skrývat, ale neúspěšně. Tvářili se, jako by před plesem vypili litr octa. Ona měla na sobě nádherné zelené šaty s velkým výstřihem do V vpředu i vzadu na zádech. Tmavohnědé vlasy vyčesané do vysokého účesu, po straně zachycené

ozdobnou sponou. Její plesové střevíčky měly tenoučkový řemínek vykládaný zelenými kamínky stejné barvy, jako byly šaty.

„Přijíme si na příjemný večer,“ zvedl Peter sklenku na vysoké nožičce. V připraveném přípitku před večeří jsem jen lehce omočila rty. Můj a manželův pohled se setkaly, pod stolem mi stiskl ruku.

Vzpamatuj se! příkazovala jsem si zuřivě. Marko pro tebe už neexistuje!

Moje předplesová duševní pohoda se vypařila. Sotva jsem vnímala zahájení plesu a program, jímž začal. Po celou tu dobu, i během slavnostní večeře, jsem se dokázala věnovat pouze svým neuspořádaným myšlenkám.

Zlobila jsem se na sebe, zlobila jsem se na tu nemožnou náhodu, která toho muže přivedla právě dneska sem. Jak jsem se na tenhle večer těšila – a teď jsem místo manžela a lidí okolo sebe vnímala pouze jeho přítomnost.

„Ano, bylo to úžasné,“ přikývla jsem Velké mašli na zhodnocení menuetu profesionálních tanečníků. Nadšeně tleskala a pila už druhé cinzano. Kdyby vypila tři, asi by už křičela „bravo“ na celý sál. Zelený výstřih se zatvářil kysele. To ten ocet. Bylo mi jí líto. Obě jsme měly náladu, která na ples nepatřila.

Tanečníci a manželovi kolegové s partnerkami vstupovali do mého zorného pole, ale já bych se k nim nejradši otočila zády a zrakem vyhledala toho, při pohledu na nějž se mi nedávno rozbušilo srdce. Nikdo z nich mě nezajímal. S nikým z nich jsem neměla zájem si povídat. Mou jedinou touhou bylo rozběhnout se za mužem, který mě ranil tak hluboce jako nikdo jiný v mém životě.

„Dám si minerálku,“ odpověděla jsem na otázku, co budu pít. Rasto, manželův sympatický, usměvavý kolega, který rozjařeně doléval všem u stolu, se hned změnil v zachmuřeného.

„To snad ne!“ zaprotestoval. „Jsme na plesě.“

„No právě,“ přikývla jsem, „při tanci musím udržet rovnováhu.“

„Emko, to nechte na manželovi,“ ukázal lahví na Tibora. „Má v tom praxi.“

„Praxi?“ udiveně jsem sledovala pohyb lahve v jeho ruce. „Jakého druhu?“

Zasmál se a mrkl na Tibora. „Nepochlubil ses doma?“ naklonil se nad stůl.

Tibor to však vůbec nepovažoval za zábavné. Čelo se mu zachmuřilo. „Nemluv hlouposti, Rasto,“ okřikl kolegu. „Radši se snaž, abys toho nevyžil víc na ubrus než do skleniček.“

„I ubrus je jen člověk,“ roztáhl ústa do širokého úsměvu. Očekával od nás, že to zhodnotíme jako velmi vtipné. Ocenili jsme pouze jeho ochotu dolévat nám sklenky.

Bavila jsem se, protože i ostatní se bavili. Tedy, tvářila jsem se tak, ale z vtipů, co se kolem nás sypaly, jsem nebyla schopná zachytit buď začátek, nebo konec, a pointa mi pokaždé unikla. Byla jsem nesoustředěná a úspěšně jsem to maskovala. Myšlenky se mi honily v hlavě, rojily se jako včely a usilovně bzučely jedinou otázkou: Jak to, že se tu dneska objevil Marko?

Jako bych měla oči i na zádech, v mysli se mi vynořila jeho postava a najednou jsem si uvědomila, že žena, která stála po jeho boku, nebyla ta, která tam měla být. Náhle jsem strnula, malá saténová kabelka mi málem vypadla z ruky. Vždyť to nebyla ona! Jak to, že přišel s jinou ženou?! To nebylo fér!

„Teď se platy určitě zvyšovat nebudou,“ slyšela jsem Tiborův hlas. Procitla jsem. Říkal to kolegovi z rozhádaného páru.

„Tvrdil jsi, že budou,“ upřel Zelený výstřih na manžela obviňující pohled.

U stolu jsme zůstali jenom my čtyři, ostatní tančili na parketu.

„Tehdy se o šetření ještě nemluvalo,“ odpověděl jí.

„Neměl jsi měnit zaměstnání,“ rýpal dál Zelený výstřih.

„Ireno, nezačínej s tím zase,“ napomenul ji manžel.

Pohádali se kvůli penězům, pochopila jsem. Je to běžné. Nejčastější hádky jsou kvůli penězům, tvrdí Olina, potom kvůli dětem a pozdním příchodům. Ty můžou souviset s alkoholem anebo se ženami. Je to kolotoč. Když nejsou starosti s dětmi, chybějí peníze. Když děti poslouchají, peníze nestačí. Když děti poslouchají a je i dostatek peněz, řeší se pozdní příchody. Když funguje všechno, jak má, přijdou nemoci. Člověk si nevybere.

Irena upřela mrazivý pohled na svého životního partnera. „Já končím tam, kde začíná naše hypotéka.“

V rozpacích jsem pohlédla na manžela. Tibor zvedl obočí, naše pohledy se setkaly.

„Ale dneska bychom se tu měli bavit, ne?“ vyslovil bodrým tónem ve snaze zlehčit situaci. „Starosti necháme na zítřek.“

„Na zítřek, na příští léta, desetiletí,“ vyštěkla zlostně Irena.

„Ty jsi taky snila o domě!“ sykl vyčítavě její manžel.

„Ale v Bratislavě! Ne na Záhorí!“ zvýšila hlas.

„Viděla jsi přece ceny pozemků!“ naklonil se nad stůl. Seděl vedle nás na druhé straně stolu, proti své manželce. Z očí mu šlehaly hněvivé blesky.

„Mě z Bratislavy nedostaneš!“ Hrozba v jejím hlasu zněla odhodlaně. „Já s koupí toho pozemku nesouhlasím!“

V Tiborově tváři se zračila bezradnost. Vstal. „Myslím, že bychom měli jít všichni raději na parket, co říkáte? Nechte si zkazit ples pozemkem, který můžete koneckonců prodat, a zbavit se tak hypotéky.“

„To těžko,“ zasmála se zlostně Irena. „Nedaleko od něj schválili podnik na zpracování dřeva.“ Vstala a odsunula židli dozadu. Nečekala, až to galantně udělá její manžel. Zuřila.

„Je to dost daleko od našeho pozemku,“ vstal i on.

„Tvého pozemku, Ivane,“ prudce se otočila. Zelený výstřih na zádech byl delší než vpředu a sahal přes celá záda až pod pas, do svůdné prohlubně.

Tibor náhle obešel stůl a postavil se jí do cesty, aby jí zabránil v odchodu. „Smím prosit?“ zeptal se jí.

S překvapením zvedla oči a strnula v pohybu. Pootočila hlavu a podívala se na manžela. Ivan nerozhodným pohybem ruky mávl směrem k Tiborovi. Jeho gesto naznačovalo pochybnost, jestli se kolegovi podaří dostat rozzlobenou ženu na parket.

Irena však jednou rukou uchopila dlouhou sukni zelených šatů a přijala nabízenou paži mého manžela. Vzápětí pomalým krokem odcházeli směrem k parketu. Ještě jsem zachytila výraz v Tiborově pohledu, kterým se ubezpečoval, že jsem pochopila, proč to dělá.

„Neuvěřitelné,“ zavrtěl Ivan hlavou, když jsme osaměli. Nevěděla jsem, jestli tím myslí hádku se svou ženou nebo to, že přijala vyzvání k tanci.

„Hudba a tanec ji trochu rozptýlí,“ snažila jsem se rozjasnit jeho zachmuřenou tvář.

„Ji už nerozptýlí nikdo a nic,“ odmítl moji snahu. „Neměl jsem ten pozemek kupovat, ale chtěl jsem jí udělat radost,“ vysvětloval. Cítila jsem se trochu nepříjemně, vtažená do sporu rozhádaných manželů.

„Takové věci jsou řešitelné, jen potřebujou chladnou hlavu,“ napila jsem se minerálky. A ještě jeden doušek a potom další. On asi neví, že jsou i horší věci, které se už vrátit nedají. Jsou nezvratné.

Nervózním pohybem si upravil motýlka na krku. „Teď bych vás měl vyzvat k tanci já,“ zatvářil se provinile. „Ale přiznám se, že vůbec nemám chuť nakrucovat se na parketu.“

„To nevádí,“ odvětila jsem.

„Jsem nezdvornilý, já vím,“ dopil naráz zbytek koňaku.

„Ale nahore v patře jsou švédské stoly, můžeme jít tam a něco zakousnout.“

Můj jazyk najednou naléhavě prahl po sladké chuti. Takový čokoládový zákusek se šlehačkou! Téměř se mi ztmělo před očima od neovladatelné touhy sníst okamžitě něco sladkého. „To je dobrý nápad,“ souhlasila jsem.

„Omlouvám se za tu nemístnou hádku s manželkou,“ říkal mi cestou po schodech. „Před plesem jsme se strašně pohádali a tohle byly dozvuky.“

Na schodech nás míjely nádherné róby, doprovázené pánskou společností. Hemžily se kolem mě a udržovaly mě ve střehu, jestli mezi nimi nespatřím právě tu zlatou. S Markem.

„Nejvíc mě mrzí, že se to odehrálo před našimi dvěma dětmi,“ svěřoval se. „Jsou ještě malé, pořád mám před očima ty jejich nešťastné tvářičky, když jsme odcházeli...“

„Už na to nemyslete,“ snažila jsem se přerušit jeho myšlenky na hádku a odvést je jiným směrem. „V každém manželství jsou hádky, to přece víte. Snažte se vychutnat si dnešní večer, vaši manželku zlost časem přejde.“

„Možná to lépe pochopíte, až budete mít děti,“ poznamenal, jako by vůbec nevnímal, co jsem řekla.

„Vidím stůl se zákusky,“ zajásala jsem a zamířila doprava.

„Jděte si vybrat,“ ukázal rukou tím směrem, „já mám chuť na nějaké masové speciality. A ty jsou na opačném konci.“

Zamířil doleva se zvědavým očekáváním v obličeji. Snad mu dobré jídlo zlepší náladu. A jeho ženě tanec s mým manželem.

Moje duše zajásala nad takovým výběrem sladkostí. Štrúdlly, dorty, i šlehačkové zákusky – z každého druhu se něco ocitlo na mém talířku. Nepochybovala jsem o tom, že všechno do sebe nasoukám, jen to nesmím udělat tak rychle, jak bych chtěla. Musím si způsobně ukrajovat dezertní vidličkou a ještě způsobněji žvýkat.

„Dobrou chuť,“ ozvalo se mi za zády. „Je krásné potkat tě po tolika letech.“ Rychle jsem polkla, talířek se zákusky se mi zachvěl v ruce. Zůstala jsem jako přimražená. Otočila jsem se za hlasem. Našel mě!

Nedokázala jsem ze sebe vydat ani hlásku. Vnímala jsem pouze jeho blízkost, v té tlačenci u dlouhého stolu stál tak těsně u mě, že jsme se dotýkali rameny.

„O půlnoci budou losovat tombolu,“ pošeptal mi do ucha. „Počkám na tebe v mezipatře vlevo. Tam, co se dá sedět v křeslech, kolem jsou velké palmy v obrovských květináčích.“

Bože, proč mi to říká? pomyslela jsem si zoufale. Odvrátila jsem tvář od zákusků na talíři a podívala se na něj. „Proč si myslíš, že přijdu?“ hlesla jsem. Už teď jsem věděla, věděla jsem na sto procent, že tam přesně o půlnoci budu.

„Stačí mi pět minut,“ odpověděl. „Pět minut tvého vzácného času.“

Zdá se mi to? Říká to Marko, právě ten Marko, který...

„Už jste si vybrala?“ Moje myšlenky přerušil Ivan s plně naloženým talířem různých specialit. Marka si nevšímal. „Měl jsem chuť na ryby, kdybyste chtěla suši, tak...“

„Děkuju, mně stačí sladkosti,“ otočila jsem se k němu.

Za zády jsem cítila sálavé teplo Markova těla. Jen malý krůček a mohla jsem se k němu přitisknout zezadu. Spojili bychom se jako dva magnety, přitahované vší silou k sobě. Kdybych to udělala, nic by nás už nedokázalo od sebe oddělit.

Zbláznila jsem se? Vzpamatovala jsem se po několika krocích, vzdalujíc se od objektu svého chvilkového pomatení.

„U toho vysokého stolku si to můžeme sníst,“ navrhl mi Ivan.

Zamířili jsme ke stolkům. Jedli jsme pomalu, Ivan mi nadšeně popisoval všechny dobroty, na které měl ještě chuť, ale nevešly se mu na talíř.

Poslouchala jsem ho mlčky, jen na půl ucha. Myšlenkami jsem byla pořád u Marka a v hlavě mi stále dokola zněla jeho slova.

Před očima se mi vynořují obrazy, které se marně snažím odehnat. Hodiny milování, vášně. Rytmicky pěrující postel, zvalená tráva, nízká zídka kdesi v Horském parku. Polibky do bezvědomí. Tělem mi probíhá vlna horké touhy.

„Tušil jsem, že vás tu najdu,“ spatřila jsem Tiborovu usmívající se tvář přímo před sebou. Zaplavil mě nepřijemný pocit, jako by mě při něčem nachytil. Přivedl i Irenu, tváře jí ještě hořely ruměncem z tance. Mně ze vzpomínek. „Nevěděl jsem, že je z tebe takový mlsoun,“ jemně mne objal kolem ramen.

„Na co máš chuť?“ oslovil Ivan manželku. „Pojď, pomůžu ti vybrat,“ vzal ji za ruku. Svůj plný talíř nechal bez lítosti na stole. „Mají tady i tvoje oblíbené suši.“

Zdálo se, že tanec přece jen pomohl Ireně zapomenout na hněv. Ochtově se s ním vydala k dlouhým prostřeným stolům s lahůdkami.

Tibor mě přivinul k sobě. „Asi budu každý den běhat do cukrárny,“ usmál se spiklenecky, když viděl můj naložený talíř.

„Dneska zákusky, zítra možná kyselé okurky,“ usmála jsem se. Opatrně jsem si přitáhla lem taftových šatů, aby mi ho Tibor, tulící se ke mně, nepřišlápl. Úkosem jsem sledovala, jestli neuvidím někde nablízku Marka. Ví o mně, že už nejsem sama?

„Zatancujeme si?“ navrhl mi manžel. „Tohle pomalé tempo ti bude vyhovovat,“ stiskl mi ruku.

Hudbu nechávám vždycky pronikat svým tělem, proudí mi v žilách a do krve vyplavuje endorfiny. Teď se s nimi mísily i moje vzpomínky na jiný tanec s jiným mužem.

Vznášela jsem se po parketu v odlesku světél a přesně jsem věděla, jak jsem se dneska večer měla cítit. Lehounce a bezstarostně. Přítomnost muže z mé minulosti na tomto

plése však způsobila, že se minulost ke mně vrátila právě ve chvíli, kdy jsem to nejméně čekala.

Škoda že tu není Olina, pomyslela jsem si. Tak bych potřebovala s ní tuhle situaci probrat!

Dobře že tu není Olina, opravila jsem se vzápětí. Víím určitě, že by mě za Markem nepustila. A já za ním půjdu.

Dnes víím, že jsem neměla pravdu. Nebylo dobře, že tam Olina nebyla.

O půlnoci hudba ztichla a vše bylo připravené na losování tomboly. Stažený žaludek mě tlačil, jako by se v něm všechny zákusky, co jsem snědla, proměnily v těžké závaží. V krku mi vyschlo.

„Jdu na toaletu,“ pošeptala jsem Tíborovi do ucha.

Rozložil lístky s čísly po stole. „Právě jdou losovat tombolu,“ připomněl mi.

„Ty to tu zvládneš,“ vstala jsem. Rukou jsem jemně uchopila dlouhou sukni svých šatů a velkým obloukem jsem přehodila vlečku dozadu. Ani jsem se neohlédla a zamířila jsem rovnou k východu. Potom do prvního patra.

Zrovna začalo losování. Na schodech jsem potkala jenom pár lidí spěchajících do sálu, nedočkavých, doufajících ve výhru mikrovlnky nebo jiné nepotřebné ceny. Uvědomila jsem si, že vhodnější dobu ani nemohl vybrat. Losování se chtěli zúčastnit všichni. Kromě nás dvou.

Měla jsem ráda to šimrání v žaludku z očekávání, že v tombole něco vyhrajeme. Tentokrát mi však byly všechny ceny ukradené. Stoupala jsem pomalu po širokém mramorovém schodišti, zvedajíc si oběma rukama dlouhou sukni, a netušila, co mě tam nahoře čeká. Proč se chce Marko se mnou setkat? Jen proto, že mě neviděl několik let?

Modrý plyš, natažený uprostřed schodiště, tlumil moje kroky.

A proč jdu já za ním? Kladla jsem si řadu otázek, co schod, to otázka. Měla jsem jednoduše odmítnout. Ve svém životě nechci nic měnit. Nic, co se týká Marka.

Vystoupila jsem na poslední schod a uviděla pohodlná křesla a velké palmy v obrovských květináčích. Nejdřív jsem si myslela, že jsem tam sama, potom jsem ho spatřila.

Stál v přítmí za jednou z palem, s rukama v kapsách, s očima upřenýma ven. Velkými skly padala do prostoru k nám temná obloha, splývající v pozadí s tmavými budo-vami.

Když zaslechl tichý klapot mých podpatků, pootočil hlavu a vykročil mi v ústrety. Vzal mě za ruce a sevřel je ve svých dlaních.

Podívala jsem se mu přímo do tváře a očima se vpíjela do jeho očí, do pohledu, co mě celou propaloval. Vnímala jsem to zázračné světlo, které mě v minulosti přitahovalo jako vábnička. Přesně jsem věděla, jaké by to bylo, kdyby mě objaly jeho pevné paže, kdyby mě přivinul k sobě, kdyby mi vtiskl do jamky na krku pouze jemný polibek...

Věděla jsem naprosto přesně, jak by mi bylo krásně, kdyby to udělal. Pocit bezmocnosti nad tím, že se to už nikdy nestane, mnou zoufale prolétl jako blesk. Na okrajích rtů jsem ucítila jemné trnutí. Moje ústa toužila spojit se s jeho. Znovu, po tolika letech, mi stejný blesk rozřal srdce vedví. Proč jsem si myslela, že se to už dávno zahojilo?

Pohledem přešel po mé postavě. „Vypadáš nádherně,“ vyslovil pomalu.

Temné světlo v jeho očích zajiskřilo obdivem. Smutným obdivem. Vzpomněl si na to, jak jsme se spolu milovali?

Vyprostila jsem ruce z jeho dlaní. „Jsem vdaná,“ ozvala jsem se, „ale to už jistě víš.“

Přikývl. „Vím.“ Výraz v jeho tváři neukázal žádnou emoci.

„To je tedy náhoda, že jsi dneska tady,“ poznamenala

jsem tiše. Myslela jsem, že něco řekne, ale jen mlčky přikývl.

„Kde máš Silvii?“ vyhrkla jsem. „Jak to, že jsi tu s jinou? Kde jsi ji nechal?“

Blýskl po mně pohledem. Jeho tvář se stáhla do kamenné masky.

„Snad mi nechceš říct, že ses s ní rozešel,“ naléhala jsem třesoucím se hlasem, když mi neodpověděl. „Proč jsi se chtěl se mnou setkat?“ neúprosně jsem žádala odpovědi.

On však pouze mlčky stál s rukou v kapse drahého obleku.

Najednou jsem měla chuť rozběhnout se k němu a vyškrábat mu oči, bušit pěstmi do té jeho neproniknutelné tváře. Proč mi neodpovídá?

„Kde je Silvie?“ zopakovala jsem otázku.

Mlčel. Stál tam jako tmavý kamenný sloup. „Doufám, že jsi šťastná,“ ozval se nakonec. Spodní tón v jeho hlasu jsem neznala. Byl mi cizí. Opět mě vzal za ruku a jemně ji stiskl. Nechácala jsem, co se děje. „Moc jsem tě chtěl vidět. Ani netušíš, jak moc.“

„S kým jsi tady?“ přistoupila jsem blíž k němu. Ruku jsem neodtáhla. Teplo jeho dlaně mi bylo důvěrně známé. Nic na světě nebylo přirozenější než dotyky našich rukou. Léta odloučení náhle mezi námi přestala existovat.

Chtěla jsem mu lépe vidět do obličeje, chtěla jsem zjistit, co znamená jeho ignorování mých otázek. „Kdo je ta žena? Nemyslíš, že mám právo to vědět?“ vmetla jsem mu výčitku přímo do tváře.

„Máš,“ odpověděl, ale to bylo všechno.

„Tak mi to pověz!“ skoro jsem dupla nohou.

„Nikdo zajímavý,“ zavrtěl hlavou.

„Pro mě, nebo pro tebe?“

„Pro nás oba.“

„Tak proč je tu s tebou místo Silvie?“ vyhrkla jsem hlasitěji.

Na okamžik se zahleděl do temné oblohy za velkými okny. Tvář měl otočenou doprava, z profilu v přítomí jsem nebyla schopná nic vyčíst. Jak dobře jsem znala ten profil! Vysoké čelo, výrazný nos, pevná brada. Souměrné lícní kosti, semknuté rty. Když se při pohledu na mě roztáhly do úsměvu, byla jsem schopná jít za ním na kraj světa. Kdyysi jsem ho často zkoumavě pozorovala, sedíc na posteli nebo v křesle, a snažila se z toho výrazu vyčíst, na čem jsem. „Zůstala v Belgii?“ položila jsem další otázku.

Stále mlčel. Jeho mlčení ve mně vyvolalo hněv. Proč mě sem volal, když na moje otázky neodpovídá? Chtěl se mnou vůbec mluvit?

Pustila jsem jeho dlaň a oběma rukama jsem uchopila sukni. „Odcházím,“ prudce jsem se obrátila a vykročila pryč.

„Počkej!“ zavolal náhle za mnou. Otočila jsem se za jeho hlasem. „Pověz mi, jestli jsi teď šťastná,“ zeptal se tiše. Nevěřícíně jsem se na něj podívala. Jakou hru to tu se mnou hraje?

„Jenom tohle jsi chtěl vědět?“ podivila jsem se. A najednou jsem měla strašnou chuť vrátit mu všechna někdejší příkoří a proplakané noci. „Ano, představ si, jsem šťastná!“ vydechla jsem. Narovнала jsem se, zvedla hlavu a hleděla přímo na něj, abych viděla, jak moje slova zapůsobí. „Čekám dítě,“ pronesla jsem pomalu pevným hlasem. „Bude to syn.“

A je to venku! Paradoxně se on tu zprávu dověděl mezi prvními. Neznala jsem ještě pohlaví dítěte, ale byla jsem přesvědčená, že ve mně roste chlapec, maličký mužský, který mi zacelí všechny rány, utržené v životě.

Byla to chyba. Strašná chyba, tehdy jsem to však vůbec netušila.

Měla jsem mlčet. S manželem jsme se chystali oznámit to ostatním až za měsíc. Věděla to jenom Olina a můj bratr. A já to tu najednou vyhrknu před tímhle mužem,

který si nezaslouží ani to, abych se tu s ním takhle potajmu setkala.

Temné světlo v jeho zraku ještě víc potemnělo. Po tváři mu přeběhl šedivý stín a usadil se do kamenného výrazu. Viděla jsem, jak zatnul zuby, až mu zbělely čelisti. Tehdy jsem si myslela, že znám důvod, ale nebyla to pravda. Kdybych věděla jen zlomek toho, co později, mlčela bych. Já jsem však nic nevěděla.

„Gratuluju,“ procedil skrz zuby. Potom se mi podíval přímo do tváře. „Dávej na sebe pozor,“ řekl něžně. I v očích měl něhu. „Buď šťastná, šťastná tak, jak si představuješ. Zasloužíš si to, opravdu.“

Přistoupil ke mně a objal mě. Překvapení z jeho gesta mě paralyzovalo. Nebránila jsem se.

„Odpusť mi,“ řekl tiše. „Navzdory tomu, co jsem kdysi udělal, jsem miloval jen tebe. Ale tys to vždycky věděla – na rozdíl ode mě.“

Na krátkou chvíli mi sevřel obličej v dlaních, jemně mi palcem pohladil tváře, potom se otočil a vzápětí dlouhými kroky zamířil pryč. Sledovala jsem jeho vzdalující se postavu překvapeným pohledem a měla jsem sto chutí rozběhnout se za ním. Chtěla jsem ho obejmout, přestože na mě v sále čekal muž, za nějž jsem byla vdaná. Přestože s tím mužem čekám dítě.

Co mi v té chvíli bránilo říct mu, že na něj budu s láskou myslet do konce života? Nemůžu ho nenávidět. Bude mít v mém srdci místo už navždycky.

Měla jsem to udělat. Dnes vím, že ten večer jsem se dopustila řady chyb, ale tahle byla největší.

Měla jsem se rozběhnout za ním. Nikdy neodkládejte chvíli, kdy máte možnost někomu říct, jak ho milujete. Anebo jak moc pro vás znamená. Ten okamžik se už nemusí nikdy vrátit.

ŽLUTÉ SVĚTLO

„Proboha, to jsem se lekla!“ vyhrkla jsem polekaně. Posadila jsem se na posteli a zahleděla se na stojací lampu se žlutým látkovým stínidlem v hlavách lůžka. V té chvíli ve mně žaludek udělal kotrmelec. Utíkala jsem na záchod. Tyhle těhotenské nevolnosti prý pominou po třech měsících. Ještě mi zbývají tři týdny.

V koupelně jsem se rychle osprchovala, vyčistila si zuby a opět vklouzla do čistého pyžama. Vrátila jsem se, úplně vyčerpaná, do ložnice.

Tibor ležel na zádech, s hlavou podepřenou dvěma polštáři. V tom jsme se zásadně lišili, já jsem nejraději spávala na rovném, můj polštář se dal nazvat polštářem jen s přimhouřením jednoho oka.

„Řádně jsi včera přebrala,“ poznamenal s úšklebkem, „neměla jsi tolik pít.“

Prudce jsem z něho strhla příkrývku. „To teď mluvíš o sobě?“ tvářila jsem se rozzlobeně. „Během tomboly jsi toho vypil pořádné množství,“ zněl vyčítavě můj hlas.

Tibor se natáhl pro příkrývku, opět se zakryl a přitáhl mě k sobě. „Neměla jsi být tak dlouho pryč,“ vrátil mi výčitku. „Losování bylo dlouhé a nudné.“

„Dokud jsi nevyhrál tuhle nemožnou lampu,“ ukázala jsem prstem na ni, jako by lampa mohla za to, že se ocitla v našem bytě.

„Zrovna jsem tě chtěl jít hledat,“ Tibor upřeně hleděl na lampu, „když vytáhli naše číslo. A potom jsme museli oslavit takový úspěch v tombole!“

„No jo, ten tvůj zpěv v taxíku, s lampou v náručí...“ připomněla jsem mu včerejší odchod z plesu. Horko těžko jsme lampu nacpali do taxíku, několik zoufalých ne-

úspěšných pokusů nám málem zabránilo dostat se domů.

„Hlavně že ses smála na celé kolo,“ políbil mě na čelo. „A kdes byla tak dlouho při té tombole? Báł jsem se, jestli se ti na toaletě neudělalo špatně.“

Žaludek se mi sevřel z nepříjemného pocitu. Tibor se o mě báł, zatímco já ho oklamala a setkala se s Markem.

Zahleděla jsem se na lampu se žlutým stínidlem lemovaným kolem dokola proužkem z jemných štrápců. Ve slunečním světle se hedvábně leskly a odrážely žlutý odstín do prostoru. Působilo to vesele a optimisticky, jako by si v pokoji s námi ustlalo slunce. „V té dlouhé róbě není jednoduché jít na toaletu,“ vymluvila jsem se. Uvědomila jsem si, že tahle lampa zabránila tomu, aby mě Tibor našel v rozhovoru s Markem. Anebo v jeho objetí. „Kam ji dáme?“ smířlivě jsem se na ni podívala. Takováhle lampa by se hodila spíš do bytu zařizovaného starožitným nábytkem.

Co mi jen ta lampa připomíná...? Kde už jsem podobnou spatřila...?

„Škoda žes mě neviděla, jak jsem ji nesl přes celý sál a všichni se škodolibě ušklíbali,“ jemně mi stiskl rameno. Pomyslela jsem si, že možná právě tehdy jsem se ocitla v Markově objetí.

„Všichni ne,“ ozvala jsem se. „Irena jí byla nadšená. Celá se rozplývala, že by se jí právě taková hodila do obývacího.“

„No vidíš, jestli se ti ta lampa nelíbí, můžeme ji darovat Ireně,“ navrhl Tibor.

Všechno se ve mně vzbouřilo. Tedy kromě žaludku, ten už to měl dneska ráno za sebou. „Tak to tedy ne!“ zvolala jsem pobouřeně. „Nevím, proč bychom ji měli dávat právě Ireně! Můžeme ji dát matce, anebo Olině.“ Ireně ji nedám, ani kdybych si tu lampu měla postavit do vany nebo zavěsit nad ledničku.

„A problém lampy máme vyřešený,“ zasmál se Tibor.

Přivinul mě těsněji k sobě. „Je tu ještě jeden problém k řešení, než se půjdeme nasnídat.“

Vzal moji ruku a zasunul ji pod příkrývku.

Můj těžký povzdech se ozval jen v mých představách. Nechtěla jsem mu vysvětlovat, že zrovna teď, krátce po objímání záchodové mísy, nemám na milování ani pomýšlení. Musím se přemoct. Teď moje hormony stávkují a zablokovaly mi chuť na sex. Po čase to pomine. Později se všechno vrátí do starých kolejí a já budu opět normální manželka. S chutí na ranní milování.

A tehdy jsem si vzpomněla. Podobnou lampu měla v bytě Markova babička. Žena, která mě nesnášela stejně jako červy v mouce.

* * *

„Jak bylo?“ V bratrově hlasu v telefonu zazněl kdesi v pozadí hlubší tón. Hned jsem věděla, co bude následovat.

„Docela dobře,“ odvětila jsem. „Chceš jít na hřbitov?“

„A chce se ti?“ zeptal se místo odpovědi.

Právě jsem snídala kávu, hodiny už ukazovaly poledne. Dneska budeme mít pozdní oběd, ale po tom plesu jsme vstávali mnohem později než jindy.

Nejradši bych si znovu lehla a odpočívala, bratrovi jsem však nikdy neodmítla, když mě potřeboval.

„Předtím se zastavíme u mámy,“ navrhla jsem. „Slíbila jsem jí, že k ní v týdnu přijdu. Nevyšlo mi to.“

„Já jsem u ní byl ve středu,“ odpověděl, „ale jestli chceš, můžeme k ní na chvilku zajít.“ Chvilí bylo ticho. „Pokud chceš mít zkaženou neděli,“ dodal.

Vzdychla jsem si. Podívala jsem se kuchyňským oknem ven. Za sklem poletovaly sněhové vločky.

„Začíná sněžit,“ ozvala jsem se. Potom jsem si uvědomila, že je konec ledna. Už mi je jasné, proč mi bratr zavolal.

„Jdu s Braňem k mámě,“ nakoukla jsem do pracovny. Třetí místnost v našem bytě sloužila zatím jako pracovna. Zanedlouho ji předěláme na dětský pokoj. Pracovní stůl tam však zůstane, jenom ho přemístíme do kouta.

Tibor seděl u počítače a něco v něm se zaujetím studoval. „Dobře,“ zamumlal nepřítomně.

„Oběd máš v mikrovlnce,“ upozornila jsem ho. „Uděla jsem řízky s bramborami.“

„Uhm,“ zamumlal opět. Když jsem se však odlepila od zárubně, zvedl zrak od počítače. „A nezapomeň, kde bydlíš. Do Petržalky se jede přes některý z mostů, je nutné přejet Dunaj.“

„Poveze mě Branko, ty vtipálku,“ zamávala jsem mu na rozloučenou.

„Jsem ti vděčný, že jsi mě z té návštěvy vynechala,“ zavolal ještě za mnou.

Vyšla jsem ven, oblečená do teplé bundy s kapucou. Na nohou jsem měla vysoké kozačky s kožešinkou, nezapomněla jsem ani na šálu a rukavice. Nesmím nastydnout, v prvním trimestru je pro dítě nebezpečné brát jakékoli léky.

Sněžení zhoustlo. Sněhové vločky se roztančily divočeji, jako by právě dnes zahájily plesovou sezonu.

Nasedla jsem k bratrovi do auta. Na zadním sedadle jsem spatřila tašku s minerálkami.

„Myslíš si, že to máma ocení?“ zeptala jsem se ho.

Podíval se dozadu a pokrčil rameny. „Ať nemusí vláčet těžké věci z obchodu.“

„Minule jsem jí přinesla dva meruňkové kompoty,“ poznamenala jsem, „a volala mi, že musely být zkažené, protože jí nechutnaly.“

Bylo nám jasné, co nás za chvíli čeká. Prohodili jsme pár vět o Kubovi, bratrově patnáctiletém synovi, než jsme dojeli do Vrakuně. Ani jeden z výtahů nefungoval, naštěstí máma bydlí ve druhém patře.

Zazvonila jsem a Braňo současně odemkl dveře vlastním klíčem.

Mámu jsme našli v kuchyni, zrovna myla nádobí. Na stole měla kupu časopisů. Na židli pár reklamních letáků. Toho starého stolu a otlučených židlí se nedokázala dodnes vzdát. Pamatovaly ještě časy, kdy s námi jídával otec. Kdy jsme byli kompletní rodina. Dávno.

Z hrnce na sporáku se kouřilo, i místnost byla plná páry. Odsávač samozřejmě nezapnula, protože je to zbytečné. Když s námi ještě bydlel otec, odsávač jsme neměli.

Oba jsme se s mámou přivítali, marně jsme však na její tváři hledali radost z našeho příchodu.

„Já tu můžu klidně umřít, a nikdo se o tom nedozví,“ obrátila se k nám s výčitkou na uvítanou. Zastavila vodu a mokré ruce si utřela do utěrky. „Jednou mě tu najdou celou shnilou, jako tu ženu, co ji minule ukazovali ve zprávách,“ zamračeně na nás pohlédla. Rezignovaně jsem se opřela o zárubeň.

„Nepřeháněj, mami,“ namítl Braňo mírně, „vždyť jsem tu byl ve středu.“

Máma okamžitě vyrazila do útoku. „No právě!“ zvolala. „Včera mi bylo špatně od srdce, těžko se mi dýchalo!“ Položila si ruku na hrud' a napodobila ztížené dýchání. Ná- zorná ukázka.

„Vypila jsi včera vůbec nějaké tekutiny?“ zeptal se bratr. „A dneska? Kolik jsi toho od rána vypila?“

„Ty umíš člověka jenom kritizovat!“ zatvářila se dotčeně. „Když hodně piju, musím chodit často na záchod.“

„Ale záchod ti funguje, ne?“ ozvala jsem se.

„Každé spláchnutí stojí spoustu peněz,“ upozornila mě. Stará písnička, pořád dokola. A zase má v bytě zimu. Při- škrtila radiátory, určitě budou úplně studené.

„Přinesl jsem ti minerálky,“ ukázal Braňo na tašku po- stavenou u stolu na zemi. „Abys nemusela vláčet těžké věci z obchodu.“

Máma upřela pohled na plastové lahve. „Ty nejsou dobré, obsahují moc soli,“ prohlásila, třebaže je ani nevybalila.

Braňo se sehnul a vytáhl z tašky jednu lahev. Zvedl ji do výšky máminých očí.

„Schválně jsem vybíral se sníženým obsahem sodíku,“ ukázal na etiketu, „a zároveň se zvýšeným obsahem hořčíku.“

Máma se nedůvěřivě zahleděla na vypsané složení. „Stejně to nedokážu přechíst, je to drobným písmem,“ mávla rukou. „A hořčík mi nedělá dobře. Je mi potom těžko od žaludku.“

Obdivovala jsem bratrův klid. Jeho schopnost zvládat máminy nálady. Zнала jsem však důvod.

Na tváři se mu nepohnul ani sval. „Dobře, vezmu ty minerálky domů,“ řekl klidně a sehnul se k tašce na zemi. Oba jsme věděli, že tohle zabere.

„Co bys je bral domů, když už jsi je jednou přinesl,“ vyhrkla máma. „Nech to.“ Můj a Braňův pohled se setkaly. Byla to její hra. Z naší strany byly k jejímu zvládnutí zapotřebí pouze pevné nervy. A vzpomínky. Ty nám pokaždé bezpečně zabránily zareagovat výbušně nebo uraženě. Pocit viny. Ten hlodavý, hnusný pocit viny.

Pozorovala jsem mámu, jak vytáhla první minerálku z tašky a postavila ji do úzkého prostoru mezi špajzem a kuchyňskou linkou. Braňo ji však jemně odstrčil a minerálku vyndal z tašky sám.

Hleděla na svého syna se rty semknutými do tenké čáry, bez úsměvu, mezi obočím se jí objevila hluboká vráska nespokojenosti. Šedivé vlasy jí kolem hlavy vytvářely svatozář, pořád ještě byly dost husté na to, aby dokázaly udržet pěkný účes. Doufala jsem, že v jejím věku díky zděděným genům budou i moje vlasy stále mou ozdobou a bude ze mě hezká starší dáma, udržovaná a příjemná. Neobviňující.

„Mami, mám pro tebe novinu,“ ozvala jsem se, když se poslední lahev z tašky připojila k ostatním. Máma se shýbla a lahve přeskupila. Narovnal se a trochu se zaklonila, aby si protáhla bolavá záda. Nedůvěřivě se na mě podívala. „Jsem těhotná, začínám třetí měsíc. Koncem srpna,“ široce jsem se usmála, „se má děťátko narodit.“

V máminých modrých očích se mihla jiskřička. Semknuté rty naznačily úsměv.

„Už jsem ani nedoufala,“ vydechla si. Záblesk v jejích očích potemněl. Víím, na co si vzpomněla. „Stejně máš v životě velké štěstí, holka,“ přikovala mě pohledem. Její poznámka mě bodla přímo do srdce. Kousla jsem se do rtů. „Sama uznáváš, že mám pravdu,“ zdůraznila, když si všimla, jak se mě to dotklo. „Můžeš být ráda, že to takhle dopadlo.“

Braňo zareagoval okamžitě. Jeho hlas měl tvrdost ocele. „To je nefér, mami!“ jemně mě objal kolem ramen a odtáhl mě ode dveří.

„Máš v životě víc štěstí než rozumu,“ opakovala máma. „Já jsem v životě štěstí neměla.“

Zase se rozehrál starý scénář výčitek. Nemělo smysl na ně reagovat.

„Tak abychom už šli,“ Braňo zamířil do malé předsíně.

Mámin jednopokojový byt měl jednu velkou místnost, ale předsín byla miniaturní. S bratrem jsme se do ní hravě vešli a pohodlně se obuli, ale kdybych se tam ocitla s mámou sama, asi bych se udusila.

„No, nemusíte přece hned utíkat,“ zastavila se máma na prahu. „Uvařila jsem guláš, myslela jsem, že se najíte.“

„Už jsme obědvali, děkujeme,“ odpověděl bratr i za mě.

„Nemusíš se hned urážet,“ obrátila se máma na mě. „Chodím po bytě jako tělo bez duše. Vždyť je konec ledna! Co vy víte, co si člověk vytrpí! Nemáte tušení, jak se cítím, jak mi je neustále do pláče. Vám dvěma to určitě nemusím připomínat, že?“

Zhluboka jsem se nadechla. Nikdy nám to neodpustí?

„To skutečně nemusíš,“ poznamenal bratr suše. Sevřel rty a koutky úst mu poklesly.

Rozloučili jsme se chladným polibkem. Už na schodech mi vytryskly slzy.

„Asi bych se tím gulášem udusila,“ vzlykala jsem. „Bože, pokaždé si musím mámu představit v době, kdy jsme byli děti. Jinak bych nebyla schopná ji navštěvovat.“

„Neplač,“ pohladil mě po rameně. „Ublížíš si. Neměli jsme sem dneska chodit.“

„Proč s tím zase začíná? Proč nám to musí neustále připomínat... Doufala jsem, že zpráva o miminku odvede její myšlenky konečně jinam.“

„Nech to být,“ uklidňoval mě. „Je leden, musíme to strpět. Pusť to jedním uchem dovnitř a druhým ven.“

Dotklo se ho to. Věděla jsem, jak moc se to mého staršího bratra dotklo, podle toho, jak nervózně řídil, pevně svíral volant a prudce brzdil.

Cesta přes Prístavný most v té době ještě nebyla ucpaná. Zácpy se očekávají až navečer. Neděle krátce po obědě byla jako stvořená pro jízdu autem, ať už přes mosty, nebo přes město. Plynule jsme přešli i most Lafranconi směrem na Slavičí údolí.

Zaparkovali jsme na horním parkovišti jako obvykle. Dneska tu bylo méně aut než jindy, možná kvůli poletujícím sněhu.

Velkou železnou branou jsme vešli na široký asfaltový chodník vedoucí na hřbitov. Na mnoha hrobech byla ještě vánoční výzdoba, což v tomto období už působilo nevhodně a bezútešně. Budilo to ve mně dojem, že nám živým čas ubíhá rychleji než těm, co tu odpočívají navěky.

„Božský klid,“ povzdychl si bratr.

Mlčky jsme došli až ke hrobu. Vyndala jsem ze skleněné lampičky vyhořelou svíčku, vložila tam novou a bratrovým zapalovačem ji rozžala. Vzápětí si jím bratr zapálil cigaretu.

Prudce vyfoukl kouř, když z ní poprvé potáhl, a dým se kroutil nad hrobem jako lenivý had.

„Nikdy mi to neodpustí,“ poznamenal po chvíli. Pořád myslel na mámina slova.

Pevněji jsem si utáhla šálu na krku. „Neuvědomuje si, jak by žila dneska, kdyby se to nestalo,“ řekla jsem.

„Nejhorší je, že se opravdu cítím vinný,“ potáhl lačně z cigarety. „Do smrti se toho pocitu nezbavím.“

Do očí se mi tlačily slzy. Mému bratrovi bylo sedmatřicet a pocity měl stejné jako před dvaceti lety. „Dobře víš, že ty za nic nemůžeš.“ Přitiskla jsem se k němu a rukou v rukavici jsem ho vzala za předloktí. „Jsi ten nejlepší bratr na světě.“

Konečně se usmál a poplácal mě po rukávu. Chodívali jsme se sem občas vypovídat. Jenom my dva. Potřebovali jsme být sami, spojení společnou minulostí.

Nikdy jsme na toto téma nehovořili. Nikdy, s jedinou výjimkou, jednou za rok. Každý rok. Už celá léta, koncem ledna.

Měli jsme takový rituál. Buď zavolal on, nebo já. Vždycky jeden z nás pociťoval potřebu se vypovídat. Vždycky jsme zamířili sem, na hřbitov. Vždycky právě k tomuto hrobu. Tady se nám povídalo nejlépe. Tady jsme probírali své problémy ve společnosti člověka, který byl zárukou věčné mlčenlivosti. A ještě všeličeho jiného.

„Víš, koho jsem potkala na ples?“ odvedla jsem náhle jeho myšlenky jinam. Zkoumavě se na mě podíval. Potom se zatvářil zamyšleně a pomalu potahoval z cigarety. „To neuhodneš, fakt ne,“ provokovala jsem ho.

„Žertuješ!“ zvolal. Najednou to uhodl z výrazu mé tváře. Téměř jako by se polekal. „Snad nechceš říct, že Marka?“

Jak dobře mě můj bratr zná!

Přikývla jsem. „Byl na plesu. Umíš si představit, jak mi tím zkazil náladu. Tak jsem se na ten ples těšila! A tomu

neuvěříš – nebyla s ním Silvia! Přišel tam s úplně neznámou ženou.“ Můj hlas se do mrazivého ticha nesl rozhořčeným tónem.

„Ten bastard!“ procedil Braňo skrz zuby. Škubla jsem mu rukou.

„Nemluv tak,“ požádala jsem ho tiše.

„Co to bylo za ženskou?“ zeptal se.

„Nevím, nechtěl mi to povědět.“

„Proč s ním nebyla Silvia?“

„Neřekl mi to. Nechtěl. Mlčel jako hrob.“ Oběma nám při těch slovech padl zrak na hrob u našich nohou. Žádný z nás se však nezasmál.

Vysoké stromy nad našimi hlavami mířily holými větvemi k šedivé obloze a zasévaly šedavý pocit i do našeho nitra. Posilovaly by v nás pocit bezútěšnosti, kdybychom neměli jeden druhého.

„Ptala ses na jeho... syna?“

Prudké bodnutí u srdce. Jako dlouhou jehlou. „Nedal mi šanci.“

Braňo nevěřičně zavrtěl hlavou. „To je zvláštní náhoda. Předevčírem se mi zdálo, že jsem ho zahlédl ve městě. Potom jsem na to zapomněl, říkal jsem si, že to nemůže být on, vždyť je v Belgii.“

„Zřejmě se vrátil,“ uvažovala jsem, „anebo přijel jenom na krátkou návštěvu.“

„Bez rodiny?“

„I mně je to divné,“ dala jsem mu za pravdu, „ale existuje tisíc důvodů, proč s ním nemohli přijet.“

„Tak proč ti to neřekl? Proč tam byl s úplně cizí ženou?“

„Fakt to nechápu,“ zavrtěla jsem hlavou.

Bratr si zapálil další cigaretu. Nikdy jsem to nekomentovala. Hodně kouřil pouze tady, na hřbitově, jednu za druhou. Nevím, jak to dokázal, ale v jiných dnech se snažil počet cigaret omezit. Zažila jsem ho však v období, kdy se téměř ukořil k smrti.

Otočil ke mně hlavu a přeměřil si mě znepokojeným pohledem. „Doufám, Emko, že...“

„Vím, co chceš říct,“ přerušila jsem ho. „Neboj se, jsem v pohodě.“ Když na mě stále nevěřičně zíral, zopakovala jsem: „Fakt, věř mi. Ani to se mnou nehnulo. Vždyť mám Tibora.“

Dlouhým nádechem si pomalu potáhl z cigarety. „Děkuju nebesům za Tibora.“

Můj bratr mi nikdy nelhal. Nezvládla jsem tu malou lež, kterou jsem právě vyslovila. Komu jinému se můžu úplně svěřit, když ne jemu?

„No, беру to zpět,“ sklopila jsem hlavu. Prudce se ke mně otočil. Odklepl popel z cigarety. Podívala jsem se mu přímo do očí. „Přiznávám, zamávalo to se mnou. Měla jsem sto chutí znovu zažít ten pocit, když mě objímal.“

„Tušil jsem to,“ pronesl bezbarvě. Měl strach. Viděla jsem na něm, že se o mě bojí.

„Tím, že jsem ti to přiznala, se mi ulevilo,“ vzdychla jsem si. „Opravdu jsem na vteřinu zapomněla na Tibora, na naše manželství... možná na pár vteřin. Když jsem mu ale řekla, že čekám dítě, úplně mě to vrátilo do reality.“

„Ty jsi mu řekla, že čekáš dítě?“ podivil se.

„Co se divíš?“ usmála jsem se. „Takové zadostiučnění! Nevěřil bys, jak jsem si to vychutnala. Dokážu být šťastná i bez něj. Nic lepšího, než být těhotná, se mi nemohlo stát, a být těhotná zrovna tehdy, když ho nečekaně potkám a můžu mu to povědět.“

„Dobře jsi udělala,“ zhodnotil to okamžitě. „Jestli se se Silvií náhodou rozešli, možná by se znovu pokoušel o tebe. Tohle ho aspoň nadobro zastaví.“

Sněžení zhoustlo. Nasadila jsem si kapucu. Kožešinka kolem ní mě zašimrala na tváři. Jako jemné pohlazení. Najednou mi to připomnělo Marka, když těsně předtím, než odešel, vzal můj obličej do dlaní a pohládl mě.

„Mámě se vůbec nezmiňuj, že jsi potkala Marka,“ ozval se bratr po chvilce ticha.

„Prosím tě!“ ohradila jsem se. „To bych si dala!“

Zahleděla jsem se na dovádějící vložky, na hřbitov, působící asi nejsmutněji právě v tomto období. Věčný klid. Mihotající se světýlka na hrobech. Žluté plamínky. Žluté světlo.

„Branko, vzpomínáš si na mámu, když jsme jednou byli na výletě na Železné studničce? Mně bylo asi šest a tobě sedm. Pletla jsem se mámě pod nohy, ona zakopla a upadla. Skutálela se dolů po svahu. Byla celá od listí. Jak ta se smála! A my se vrhli za ní. I otec. Zvedl ji ze země, oprašoval jí svetr. Smáli jsme se jako diví. Tehdy jsme byli všichni šťastní!“

Braňo vyfoukl kouř a ten stoupal jako chomáč vaty směrem k holým větvím stromů. „Ne, nepamatuju si na to,“ zavrtěl hlavou.

„Jsi starší, jak to, že si to nepamatuješ?“ nechápala jsem.

Sklopil zrak. Upřeně hleděl na špičky svých zimních bot. „Zjistil jsem, že mnohé události se mi vymazaly z paměti. Z téhle doby se mi vybavuje méně vzpomínek.“

„To není možné!“ šklubla jsem mu rukou. „Vždyť to si musíš pamatovat!“

„Emko, pamatuju si hlavně období po tom, ale z dětství se mi nevybavuje všechno.“

„To jsi mi nikdy neřekl,“ poznamenala jsem překvapeně.

„Časem se to pomalu zlepšovalo, myslel jsem si, že se mi vzpomínky vrátí úplně. Nechtěl jsem o tom mluvit.“

„A pamatuješ si, jak od nás otec odešel?“

„Na to se nedá zapomenout.“

„Mámu si pamatuješ nejvíc z tohoto období? To není možné! Chci mít s tebou společné vzpomínky na to, jaká byla máma úžasná.“

„Ale ano... Emko, nemůžu si pomoci, přesně se mi například vybavuje, jaké bylo u nás tehdy peklo. A teď, když

jsi mi to připomněla, jsem si vybavil, jak jsme celý týden před otcovým odchodem připravovali oslavu máminých narozenin. A přitom nikdo z nás nic netušil. A otec se tvářil, jako by bylo všechno v pořádku.“ Přejel si rukou po čele. Teď v ní neměl cigaretu.

„Možná by to dopadlo jinak, kdyby máma tak nevyváděla,“ zamyslela jsem se. „Vždyť ho vlastně sama vyhodila.“ V duchu jsem si vybavila dva velké kufry, jak s boucháním padaly za otcem ze schodů. Uhnul jim v poslední chvíli, jinak by mu jeden podrazil nohy a druhý dopadl na hlavu.

Odehnala jsem od sebe nepříjemné vzpomínky a zahleděla se na rodinu na druhé straně chodníku. Starší muž položil velkou kyticí květů na náhrobní desku z černého leštěného mramoru.

„Hodně se mi toho vybaví z dětství hlavně tehdy, když se o tom zmíníš. Možná ta mlha v mé hlavě časem úplně zmizí. Ale na to, jak od nás odešel otec, bych nejraději zapomněl.“

„Já taky.“

Prohodili jsme spolu ještě pár vět, probrali pár vzpomínek, a potom jsme se vydali domů. Ještě jsem se ohlédla za mihotavým světlem svíčky u pomníku. Všichni jednou takhle skončíme.

Někteří však mají smůlu, že se to stane příliš brzy.

* * *

Tibor seděl u počítače a psal mail.

„No, konečně ses vrátila, bylo mi bez tebe smutno,“ vešel za mnou do haly a pomáhal mi sundat bundu. „Měl jsem strach, abys venku neprochladla.“

„Najedl ses?“ podívala jsem se směrem k mikrovlnce.

„Vidíš, zapomněl jsem! Hned si to ohřeju. Když odejdeš z domu, jsem jako bezprizorní.“

„Ne, když si sedneš k mailům, jsi jako bezprizorní,“

opravila jsem ho. „Jsem zvědavá, jestli jsou tvé maily mládeži nepřístupné.“

„Někdo nám tu žárlí, zlato.“

„Někdo nám tu zapomíná na jídlo, tatko.“

Na rty mi vtiskl polibek a zároveň mi položil dlaň na břicho. Kštice jeho kaštanových vlasů mě pošimrala na tváři. Dlaň se posunula níž.

„Já mám taky hlad,“ zachytila jsem ji. „A musím jíst za dva.“

„Olina volala už dvakrát, tak se najez, protože když vy dvě začnete telefonovat...“

Ohrála jsem oběd. Snědla jsem ho rychle, hltavě, z toho čerstvého zimního vzduchu mi pořádně vyhládlo. Nandala jsem si ještě jednou, až pak jsem měla pocit sytosti.

Přesunula jsem se do obýváku k pevné lince. Pohodlně jsem se usadila a opřela si hlavu a opěradlo sedačky. Najednou na mě padla strašná únava. Vyťukala jsem Olinino číslo. Zívla jsem. Víčka se mi zavírala. Dneska to bude krátké.

„Ahoj, Oli,“ ozvala jsem se.

„Ahoj, holka,“ zaradovala se. „Právě čekám návštěvu,“ rychle mi oznámila do telefonu. „Přijde tchyně.“

„Obraz visí?“ zeptala jsem se.

„Obraz visí,“ odpověděla.

„Jeleni troubí?“

„Jeleni troubí.“

Zívla jsem na celé kolo.

„Vidím, že ples byl úspěšný,“ zkonstatovala Olina.

„Nooo...,“ protáhla jsem. „Byl...“

„Tak honem povídej, než se ozve zvonek,“ popoháněla mě.

„Oli, to je na dyl,“ odmítla jsem chrlit ze sebe takové závažné informace jen tak, narychlo. „Mám pocit, že padám únavou do bezvědomí.“

„Z toho plesu?“

„I z plesu. A nedávno jsem se vrátila zvenku, byli jsme se s Brankem projít.“

„Zase jste byli na hřbitově? A v té zimě?“ zdůraznila slovíčko zase. Olina hned všechno uhodne. Příliš dobře mě zná.

„Větší zima byla u mámy. A o mrazu ani nemluví.“

„A na plese? Povědej, jsem zvědavá! Cítila ses v těch šatech příjemně? Dobře jsme je vybraly?“ vyzvídala Olina dychtivě.

„Šaty byly super,“ přisvědčila jsem. „Zítra zajdu k tobě a všechno ti budu vyprávět.“

„Fajn, dopoledne jsem v obchodě, můžeš tam za mnou přijít. Pak se u nás naobědváme.“

Ruce mi zeslábly. Sluchátko mi vypadávalo z ruky. „Oli,“ zašeptala jsem předtím, než jsem se chystala zavěsit, „někoho jsem na plese potkala.“

Telefon oněměl. Myslela jsem si, že to Olina už položila. Potom náhle vyhrkla: „Marka?“ Moje mlčení pro ni bylo odpovědí. Sakra, musela to uhodnout hned napoprvé? „Já tě zabiju,“ zasyčela do sluchátka, „anebo zabiju jeho!“

Spadla mi čelist. „Uklidni se, jsem v pohodě.“

„Nikdy nejsi v pohodě, když je on nablízku!“ Odsekávala slova do sluchátka jako kousky masa na dřevěném prkénku.

„Nevěřila bys tomu, ale nebyl tam se Silvií,“ zamumlala jsem. „Pokračování zítra,“ dodala jsem, položila sluchátko a schoulila se na sedačce. Ve vteřině jsem upadla do hlubokého spánku.

Nebylo žádné zítra s Olinou.

Ráno jsem vstala a rozespálá jsem si sedla v noční košili ke stolu, kam Tibor před odchodem položil noviny, které ráno koupil v trafice za rohem. Jako každý jiný den.

Jednou rukou jsem si podepřela hlavu a druhou jsem listovala v novinách.

Ten titulek mi padl do oka asi na čtvrté stránce. Nevím, co přesně bylo pod ním napsané, protože ty noviny jsem už víckrát neviděla.

Vím jen, že to byla stručná zpráva, že v rodinném domě v Mierové ulici se v noci ze soboty na neděli zastřelil Mar-ko Z., který se nedávno vrátil z Belgie, kde pracoval pro zahraniční pobočku firmy Eldont. Policie případ vyšetřuje.

Nejdřív jsem dostala křeč do pravé ruky a zmačkala jsem celou novinovou stránku. Z hrdla se mi vydralo jakési podivné chrčení. V panice bych nejraději vyběhla z bytu. Nedokázala jsem se nadechnout.

A potom mi tělem projel ostrý šíp ohromující bolesti. Popadla jsem se za břicho a sesunula se ze židle na zem.

Křičela jsem a vysoký tón mého strašného křiku mi trhal ušní bubínky na cáry. Bolest v břicho se stupňovala. Zoufale jsem šátrala po mobilu na stole. Něco jsem převrátila.

Podé mnou se zvětšovala kaluž rudé krve. Vytékala ze mě a já se ji marně snažila zastavit zoufalým tlakem obou rukou mezi stehny.

Rudý pramínek bral s sebou všechno, všechno, co jsem bezvýhradně milovala, dřív než jsem se toho mohla něžně dotknout.

VZPOMEŇ SI

„Já se z toho zblázním!“

Olina stála uprostřed nacpaného skladu s rukama v bok a čelem staženým do zamračené grimasy.

„Vždyť jsme dělaly inventuru,“ ozvala jsem se důrazně. „Těsně před plesem jsme ji dokončily. Všechno bylo v pořádku.“

„To už je víc než měsíc,“ zavrtěla hlavou.

„Jsou to ty sošky sedící Kleopatry?“

„Ano,“ vzdychla si Olina, „ty byly nejdražší.“

„Jsi si jistá, že chybí až dvacet kusů?“ zeptala jsem se nevěřícně. Přikývla. „To je dvacet tisíc,“ dodala jsem. Rozhlédla jsem se po malé místnosti přeplněné uskladněnými krabicemi se zbožím. Stěží jsme se tam mezi ně vešly my dvě, právě včera Olině přivezli novou zásilku.

„Co mám teď dělat?“ rozhodila Olina rukama. „Krádež nemůžu nahlásit, k žádnému vloupání nedošlo. A musela bych vrátit dépéháčko. Kromě toho,“ strčila ruku do kapsy, „klíče od skladu mám jenom já.“

„Měla jsi tu novou prodavačku,“ připomněla jsem jí.

Zvedla oči ke stropu. „Tu bačkoru!“ zvolala. Obě jsme se rozesmály. „Ta tu usínala vestoje, neměla zájem o nic,“ mávla rukou. „Spící krasavice dřímající nad registrační pokladnou! Kráva!“

„A byla tu taky brigádnice,“ vypočítávala jsem na prstech. „Sice krátce, ale dobrodružně.“

„To byla taky kráva!“ zopakovala Olina. Slova nikdy nevybírala, vyhrkla první, co jí přišlo na jazyk.

Bylo to dobrodružství, hledat prodavačku do malé prodejny dárkových předmětů v centru města. Nově postavený obchodní komplex uprostřed Obchodní ulice nalákal Olinu, aby si tu zřídila obchůdek. Předtím dva roky trpěla pod protivnou šéfkou a chodila z práce domů dlouho po pracovní době, což bylo považováno za samozřejmost. Dokonce i to, že přesčasy se neproplácují. A odměny jsou jen pro vyvolené. Potom přišla stejně výpověď a Olinino beznadějně hledání nového zaměstnání. Nakonec se rozhodla, že bude podnikat. Bylo to největší dobrodružství v jejím životě. A já jsem byla u toho.

„Nikdy jsem nepochopila, jak se mohla naprosto samozřejmě pohybovat po prodejně v chemlonových bačkorách s velkými bambulemi.“ Olina spráskla ruce a zvedla oči ke

stropu. „Viděla někdy v nějakém obchodě prodavačku v bačkorách? Odkud je měla?“

„Možná se tu cítila jako doma,“ chtěla jsem Olině udělat radost.

„Moje nervy!“ zvolala. „Udělat mi radost chemlonovými bačkoramí! S bambulí! Odkud je, k čertu, vyhrabala? Vždyť mohly mít za sebou nejméně čtyřicáté výročí uštrikování.“

„Paní vedoucí!“ ozvalo se vedle z prodejny.

Vykoukly jsme z malého skladu do stejně malého obchodního prostoru. Prodavačka, mladé děvče přijaté před třemi týdny, se tvářila nešťastně.

„Asi jsem to udělala znovu,“ ukázala na pokladnu.

„Znovu?!“ vykřikla Olina. „Znovu jsi zákaznici dobila kartu místo platby?“

„Já za to nemůžu,“ pokrčila dívčina rameny.

„A kdo za to může?“ zasípala Olina. „Vinnetou, náčelník Apačů?“ To byla Olinina oblíbená formulka. Kdysi byla šíleně zamilovaná do Vinnetoua. „Minule jsem tě upozornila, že jestli se to stane ještě jednou, strhnu ti to z výplaty,“ Olinin hlas zněl temným tónem. Viděla jsem na ní, jak moc se musí ovládat.

„Je to složité,“ nafoukla se mladá.

„Co je složité?“ pěníla Olina.

„Kasa,“ ukázalo děvče na registrační pokladnu.

„Když jsi byla na pohovoru, tvrdila jsi, že práci s ní ovládáš,“ připomněla jí.

Do obchodu vešli dva zákazníci, žena a muž, a se zájmem se rozhlíželi po vystaveném zboží.

„Co jsi prodala... co si odnesla zákaznice, které jsi za to ještě zaplatila?“ zasípala Olina a odtáhla děvče stranou.

„Ty dva andílky se srdíčkem,“ ukázala prstem na policičku, „a jednu sedící Kleopatru.“

„Ježíšikriste!“ zhrozila se Olina se zaťatými zuby. „Víc než čtrnáct set korun dar na kartu, plus jedenáct set za nákupní cenu zboží. Máš manko jako hrom.“

„Vždyť já tady taky nemusím být,“ holka se najednou nafoukla. „Takovouhle práci najdu všude!“

Dívčina uraženě zvedla bradu a rázně vykročila zpoza pultu do malé kanceláře vzadu za pultem. Prudkým pohybem popadla do jedné ruky kabelku, do druhé kabát a chvíli poté zmizela za skleněnými dveřmi. Hleděly jsme za ní s otevřenou pusou.

„Viděla jsi už něco takového?“ Olina vytřeštila oči a nevěřícně zavrtěla hlavou. „Taková holka!“

Muž se ženou si vybrali ozdobnou šperkovnici.

Postavila jsem se k pokladně. „Pět set dvacet korun,“ namarkovala jsem.

Olina se opřela o okraj vysoké police a pohled upřela na mě. Potom na záda odcházejících zákazníků.

„Já to tady asi zavřu,“ zašeptala. „Zase tu budu od rána do večera, dokud nepřijmu další prodavačku. Mám však obavu, že to psychicky nezvládnou, takovéhle kreatury. No pověz, co jsem komu udělala? Copak v celé Bratislavě nenajdu jednu normální, příjemnou, šikovnou prodavačku?“

„Zdá se, že máš na ně smůlu,“ soucitně jsem přisvědčila. „I ta, co tu pracovala minulý rok tři měsíce, ta... Elena,“ vzpomněla jsem si, „to byl taky exot. Nevěděla, jak se vhodně obléct do práce.“

Byla to katastrofa, ty Olininy zkušenosti. Venku foukal severák, déšť se lil z nebe celý týden, ale Elena v minisukni, v krátkém topu a s holým břichem se široce usmívala u pokladny se rty namalovanými ostře rudou rtěnkou. Nagelované krátké vlasy si načechrala do účesu à la „strčila jsem prsty do elektrické zásuvky“. V letních botách na vysokých podpatcích se snažila u pokladny udržovat rovnováhu a působit sexy. Nedařilo se jí ani vracet drobné, nedokázala je uchopit do prstů s dlouhatánskými umělými nehty. Škrábala jimi po dně přihrádky a honila drobné, jako by odtud lovila skákající blechy.

„Nedávno jsem ji viděla v jedné parfumerii,“ vzpomně-

la si Olina. „Vypadala stejně, jenom neměla vystavené na odív holé břicho. Ta si užije, a zákazníci s ní, až za rok přijde euro a ona těmi dlouhými nehtisky bude hodinu lovit drobné centy.“

„Dobrý den, teto Olino,“ otevřely se dveře a dovnitř vběhl osmiletý Miško, syn paní Ruženy, která prodávala v butiku naproti. „Mamka vám vzkazuje, že dostala hezké pulovry. Máte se přijít podívat a vyzkoušet si nějaký.“

Olina prohrábla chlapci vlasy. „Ahoj, Miško,“ vzdychla si, „řekni mamce, že dneska jsem kvůli šikovné prodavačce prodělala spoustu peněz a nemám chuť kupovat nový pulovr. Ale tady Emka...,“ otočila se ke mně. „Možná by ti udělal radost, běž se podívat.“

Zavrtěla jsem hlavou. „Netoužím po novém oblečení,“ odpovíděla jsem tiše. Pocit bezútěšnosti se mi vkradl pod kůži. Plíživě a nenápadně.

„To je škoda,“ přešlapoval chlapec na místě a tvářil se zklamaně. „Máma dneska skoro nic neprodala. Bude mít malou tržbu.“

Můj překvapený pohled se setkal s Olininým překvapeným pohledem. A potom ty Miškovy velké, smutné oči.

„No, víš co?“ objala chlapce. Měla pro Miška slabost. Kamarádil s jejím jedenáctiletým synem Jarkem. „Za chvíli zavíráme, potom se u mámy zastavíme obě. A určitě si něco vybereme.“

Chlapec odběhl. Olina zamyšleně hleděla za ním. „Ružena je v poslední době nějaká divná. Jako by chtěla něco říct, ale nakonec nepoví nic.“ Zahleděla se na mě. Měla jsem smutné oči jako Miško. Prázdný pohled. Prázdnou hlavu.

„Koupíme si nové pulovry,“ řekla pomalu, „potom tě vezmu k nám a dáme si něco dobrého. Oto je zase týden na služebce, Jarko bude u kamaráda a Lívía přijde až pozdě večer, jako vždycky. Nejdřív rozdýchám odchod toho nemehla, poté chybějící Kleopatry.“ Podívala se na sebe

kritickým pohledem. „A nakonec to, že jsem dnes sežrala dva větrníky a přibrála dvě kila!“ Pohled přenesla ze svého plnoštíhlého těla, které tak strašně nenáviděla, na mě. „A ty mi konečně povíš všechno od začátku. Nenechám tě, abys to celé týdný dusila v sobě. Nebudu se jenom dívat, jak se trápíš a odmítáš o tom mluvit. Rozumíš?“

* * *

Olina je moje záchranná síť. Chtělo by se mi říct, že odjakživa, protože mi připadá, že je to odjakživa, ale nebyla to pravda. Zнала jsem ji už od dětství, ale nekamarádily jsme se. Brala jsem ji na vědomí jen jako starší sestru své nejlepší kamarádky Romany. V době, kdy nám bylo s Romanou patnáct a Olině sedmnáct, byl rozdíl dvou let propastný jako rozdíl dvou generací. Tehdy pro mě Olina neznamenal nic, její sestra Romana všechno.

S Romanou jsem prožila léta dětství na základní škole a celou pubertu. První lásky, první polibky, nedorozumění s rodiči, učiteli, rebelii i soutěžení, která z fyziky chytí horší známky. Všechno jsme si mohly povědět, se vším se svěřit. Byly jsme jako dvojčata, věčně spolu. Každý večer jsme se rozešly, abychom se každé ráno setkaly před domem, šly spolu do školy a dychtivě diskutovaly tak, jako bychom se neviděly přinejmenším měsíc.

Byla to nejkrásnější léta, jaká jsem prožila, bez ohledu na to, co se dělo u nás doma. Obě jsme byly vášnivé čtenářky, hltaly jsme knihy, jako bychom měly v plánu přečíst veškerou literaturu světa. Předávaly jsme si přečtené knihy a potom jsme si o nich celé hodiny povídaly.

Zbožňovala jsem Romaniny názory, její pohled na svět, protože byl jaksi dospělejší, ucelenější než ten můj. Perfektně dokázala analyzovat chování hlavní hrdinky, ať už v knize nebo ve filmu, vždycky mě upozornila na něco,